

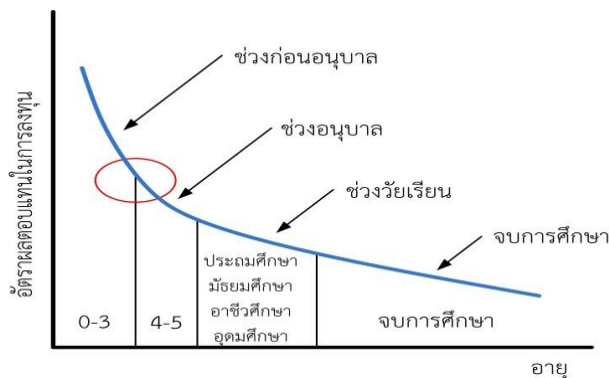

โครงการลดความเหลื่อมล้ำด้วยการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ
(Reducing Inequality through Early Childhood Education: RIECE Thailand)
สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

โครงการลดความเหลื่อมล้ำด้วยการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ (Reducing Inequality through Early Childhood Education: RIECE Thailand) หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า “ไรซ์ไทยแลนด์” ต้องการสร้างทุนมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการผลิตที่เพียงพอที่จะสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับครอบครัว มีศักยภาพภายในตนเองเพียงพอที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถดูแลตนเองและครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีวิจรรย์ญาณที่ดีไม่ตัดสินใจทำในสิ่งที่เป็นปัญหาของสังคม ไม่ว่าจะเป็น การก่ออาชญากรรม การติดยาเสพติด การติดการพนัน ฯลฯ

งานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์การศึกษาในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัย (early childhood development) มีส่วนสำคัญในการสร้างทุนมนุษย์ (human capital) ให้กับประชากรของประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตของสังคม ช่วยลดต้นทุนทางสังคมที่อาจจะเกิดจากการก่ออาชญากรรม ติดยาเสพติด นอกจากนี้ การพัฒนาเด็กปฐมวัยยังสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ด้วยการลดความแตกต่างด้านทุนมนุษย์นับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของชีวิต ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่เราพบเห็นอยู่ในปัจจุบัน โครงการ “ไรซ์ไทยแลนด์” จึงมีความมั่นใจว่า เราจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและลดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป

โครงการ “ไรซ์ไทยแลนด์” เริ่มต้นจากความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยของนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ศาสตราจารย์ James J. Heckman จากมหาวิทยาลัยชิคาโก (Heckman and et.al., 2010, 2013) ที่ศึกษาโครงการ Perry Preschool ซึ่งสอนเด็กปฐมวัยอายุ 3 ถึง 4 ขวบ จำนวน 123 คน ด้วยหลักสูตรที่เรียกว่า “ไฮสโคป” (HighScope) ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในเมือง Ypsilanti รัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงระหว่างปี 1962 ถึง ปี 1964 และตามเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างมาจนถึงปัจจุบัน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (benefit-to-cost ratio) ของโครงการฯ มีค่าประมาณ 7 ต่อ 1 ถึง 12 ต่อ 1 กล่าวคือ การลงทุน 1 บาท จะได้ผลประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการและสังคมโดยรวมประมาณ 7 ถึง 12 บาท หรือคิดเป็นอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) ร้อยละ 10 ต่อปี (ดูรูปที่ 1 ประกอบ) ซึ่งถือว่าเป็นผลตอบแทนที่คุ้มค่าอย่างมาก ดังนั้น โครงการ “ไรซ์ไทยแลนด์” จึงเลือกใช้หลักสูตร “ไฮสโคป” เป็นแกนหลักของโครงการฯ นอกจากนี้ การที่หลักสูตร “ไฮสโคป” เน้นกระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ จึงไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์พิเศษที่มีราคาสูง ทำให้เราสามารถนำ “ไฮสโคป” ได้กับทุกบริบท รวมถึงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่นของเราซึ่งรองรับเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ของประเทศ

รูปที่ 1 : อัตราผลตอบแทนของการลงทุนด้านการศึกษาระดับอายุ
ที่มา : Heckman (2008)

เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้เป็นรูปแบบ Active Learning อย่างเป็นรูปธรรม โครงการไรซ์ไทยแลนด์ได้ออกแบบกระบวนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานที่จริงสำหรับครู (On-site Training) จำนวน 11 วัน ณ ศูนย์อบรมโครงการไรซ์ไทยแลนด์ (ปัจจุบันมีทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองตอกแป้น 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ท่าสองคอน (บ้านบ่อน้อย) และ 3) โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด) โดยให้ผู้เข้าอบรมเข้ารับการอบรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ทั้งนี้จำเป็นต้องจัดในช่วงเปิดเทอมที่มีการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น ซึ่งเป็นวิธีที่คุ้มค่าต่อการที่จะต้องให้ครูออกจากห้องเรียนเพื่อมาเรียนรู้ เพราะจากประสบการณ์ที่ผ่านมา หากไม่ได้รับการอบรมในรูปแบบนี้ ผู้เข้าอบรมจะไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้

2. การโค้ชในสถานที่จริง (Coaching on the Site) หลังจากผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานที่จริง (On-site training) และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมแล้ว ไรซ์ไทยแลนด์สามารถส่งนักวิชาการโครงการเข้าไปให้คำแนะนำเพิ่มเติมเป็นเวลา 2 สัปดาห์ต่อ 1 ห้องเรียน เพื่อช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยที่ผ่านมาพบว่า กิจกรรมส่วนนี้ช่วยให้คุณครูที่ผ่านการเชิงปฏิบัติการในสถานที่จริงมาแล้ว สามารถก้าวผ่าน อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานที่จริง (สำหรับนักวิชาการและผู้บริหาร) ในระหว่างการทำงาน สถานศึกษาควรส่งนักวิชาการหรือบุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นนักวิชาการ เข้าอบรมเพื่อพัฒนานักวิชาการ เป็นเวลา 6 วัน

4. การนิเทศโดยผู้เชี่ยวชาญ : ตลอดระยะเวลาในการทำงาน ไรซ์ไทยแลนด์สามารถส่งทีมนักวิชาการ (Supervisor) ไปนิเทศเพื่อติดตาม และให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ครูปฐมวัยและสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้สามารถยกระดับคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมนี้อาจทำผ่านระบบโทรทัศน์ทางไกล หากสามารถเชื่อมต่อกับระบบ CCTV และอนุญาตให้ไรซ์ไทยแลนด์เข้าถึงได้

นอกจากกระบวนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาแล้ว ไรซ์ไทยแลนด์ยังดำเนินกิจกรรมสำคัญเพื่อเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัย อีก 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมส่งเสริมการสร้างปฏิสัมพันธ์ “พานิทาน...กลับบ้าน” เพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้เวลาและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและเด็กมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อพัฒนาการของเด็กในอนาคต โดยปัจจุบันมีเด็กปฐมวัยในโครงการยืมหนังสือแล้วกว่า 300,000 ครั้ง

2. การเก็บข้อมูลและการวิจัย ไรซ์ไทยแลนด์วางแผนจัดเก็บข้อมูลของเด็กกลุ่มตัวอย่างคนเดิมต่อเนื่องทุกๆ ปี (panel data) เพื่อช่วยให้นักวิจัยสามารถวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและรูปแบบในการพัฒนาทุนมนุษย์ได้อย่างเป็นระบบ โดยหากได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ สถาบันวิจัยเพื่อการประเมินและออกแบบนโยบาย ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการ จะติดตามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเดิมนี้ต่อไปจนกระทั่งเด็กกลุ่มตัวอย่างเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ในอนาคต

“ไรซ์ไทยแลนด์” หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเราจะเป็นตัวอย่างของโครงการพัฒนาและวิจัยที่ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยในอดีตเป็นพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกัน การเก็บข้อมูลและการวิจัยที่เป็นระบบของโครงการฯ จะนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่ที่จะช่วยให้เราสามารถสร้างสังคมที่เสมอภาคและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

1. Heckman, J. J. (2008). “The Case for Investing in Disadvantaged Young Children.” *Mimeo* University of Chicago.
2. Heckman, J. J., S. Moon, R. R. Pinto, P. A. Savelyev, and A. Q. Yavitz (2010). “The rate of return to the Perry Preschool program.” *Journal of Public Economics*.
3. Heckman, J. J., R. R. Pinto, and P. A. Savelyev (2013). “Understanding the mechanisms through which an influential early childhood program boosted adult outcomes.” *American Economic Review*.